

Seurattu SDK 390/2016 saakka.

1.6.1984/433

Merimiesten vuosilomalaki

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan jäljempänä mainituin poikkeuksin työhön, jota työntekijä tekee sopimuksen perusteella työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan suomalaisessa aluksessa tai työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muualla.

Tätä lakia ei sovelleta työhön, jota:

- 1) tekee henkilö, joka saa palkkansa yksinomaan voitto-osuutena,
- 2) tekee työnantajan puoliso tai lapset, tai
- 3) tehdään uittokalustolla, uittoon käytettävää kuljetuskalustoa lukuun ottamatta.

Tätä lakia ei sovelleta myöskään työhön, jota on pidettävä pelkästään tilapäisenä tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muuna näihin rinnastettavana työnä tai jota tehdään seuraamatta alusta vain sen ollessa kiinnitettynä laituriin tai varmalla ankkuripaikalla, jos mainitut työt kuuluvat vuosilomalain ([162/2005](#)) alaan. ([9.9.2011/1025](#))

2 §

Vuosiloman pituus

Työntekijällä on oikeus saada vuosilomaa kaksi ja puoli arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta. Jos loman pituutta laskettaessa lomapäivien luvuksi ei tule kokonaisluku, on päivän osa annettava täytenä lomapäivänä. ([9.9.2011/1025](#))

Arkipäiviksi ei tätä lakia sovellettaessa lueta itsenäisyyspäivää, joului- eikä juhannusaatto, pääsiäislauantaita eikä vapunpäivää.

Täydeksi lomanmääräytymiskuukaudeksi katsotaan sellainen kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut työnantajan työssä vähintään neljänätoista päivänä.

3 §

Työssäolopäivien veroiset päivät

Työssäolopäivien veroisina pidetään vuosilomaa määrättäessä niitä päiviä, joina työntekijä on ollut vuosilomalla taikka lakiin tai sopimukseen perustuvalla palkallisella vapaalla, jollei 11 §:n 2 ja 3 momentissa säädetystä muuta johdu.

Työssäolopäivien veroisina pidetään myös niitä päiviä, joina työntekijä työsuhteen kestäessä on ollut estynyt suorittamasta työtä:

1) työpaikan muiden työntekijäin vuosilomien tai 1 momentissa tarkoitettujen vapaiden takia;

2) kertausharjoituksen, ylimääräisen palveluksen tai täydennyspalveluksen takia, jos hän on palannut työhön välittömästi tällaisen esteen lakattua; (9.9.2011/1025)

3) sairauden tai tapaturman vuoksi, ei kuitenkaan enempää kuin 75 arkipäivää kahden työsuhteen alusta laskettavan peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana; jos tällainen este jatkuu keskeytyksittä edellä tarkoitettujen kahden lomanmääräytymiskauden muodostaman jakson päättymisen jälkeen, pidetään tämän sairauden tai tapaturman osalta työssäolopäivien veroisina yhteensä enintään 75 arkipäivää;

3 a) lääkinnällisen kuntoutuksen vuoksi, kun sellaista annetaan lääkärin määräyksestä viranomaisen hyväksymässä kuntoutuslaitoksessa tai muussa fysikaalisessa tutkimus- tai hoitoyksikössä ammattitaudin tai tapaturman johdosta työkyvyn palauttamiseksi tai säilyttämiseksi, ei kuitenkaan enempää kuin 75 arkipäivää kahden työsuhteen alusta laskettavan peräkkäisen lomanmääräytymiskauden aikana; jos tällainen este jatkuu keskeytyksittä edellä tarkoitettujen kahden lomanmääräytymiskauden muodostaman jakson päättymisen jälkeen, pidetään tämän kuntoutusajan osalta työssäolopäivien veroisina yhteensä enintään 75 arkipäivää; (26.8.1988/782)

4) työterveyshuoltolaissa (1383/2001) tai laivaväen lääkärintarkastuksista annetussa laissa (1171/2010) tarkoitettuna tai työnantajan määräämän tai sairaudesta taikka tapaturmasta johtuvan lääkärintarkastuksen vuoksi; (9.9.2011/1025)

5) merityösopimuslain (756/2011) 5 luvun 1 §:ssä säädetyn erityisäitiysvapaan ja yhteensä enintään 156 äitiys- ja vanhempainvapaapäivän ja vastaavasti 156 isyys- ja vanhempainvapaapäivän, 7 §:ssä säädetyn tilapäisen hoitovapaan ja 9 §:ssä säädetyn pakottavista perhesyistä johtuvan poissaolon aikana; (18.3.2016/183)

6) sellaisen kunnallisen tai muun julkisen luottamustehtävän taikka todistajana kuulemisen takia, josta lain mukaan ei ole ollut oikeutta kieltäytyä tai josta kieltäytyminen olisi ollut sallittua vain laissa mainitun erityisen syyn perusteella;

7) sairauden leviämisen estämiseksi annetun viranomaisen määräyksen takia;

8) työnsä edellyttämän matkustamisen takia, mikäli tällaisia matkustuspäiviä ei muuten luettaisi hänen työssäoloajakseen;

9) muusta syystä, mikäli työnantaja lain mukaan poissaolosta huolimatta on ollut velvollinen maksamaan työntekijälle tällaiselta ajalta palkan;

10) lomauttamisen takia, kuitenkin enintään 30 päivää kerrallaan;

11) lomauttamista vastaavan työviikkojen lyhentämisen tai muun siihen verrattavan työaikajärjestelyn takia, kuitenkin enintään kolme kuukautta kerrallaan; tällaisen työaikajärjestelyn jatkuessa keskeytyksittä lomanmääräytymiskauden päättymisen jälkeen aloitetaan uuden kolmen kuukauden jakson laskeminen lomanmääräytymiskauden vaihtumisesta;

12) opintovapaalaissa (273/1979) tarkoitettuna opintovapaan johdosta, kuitenkin enintään 30 päivää kahden peräkkäisen lomanmääräytymiskauden ajalta, jos työntekijä on välittömästi opintovapaan jälkeen palannut työnantajan hänelle osoittamaan työhön; (9.9.2011/1025)

13) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaiseen, voimassa olevan oppisopimuksen edellyttämään tietopuoliseen opetukseen osallistumisen takia; (9.9.2011/1025)

14) työnantajan suostumuksella työn edellyttämään koulutukseen osallistumisen vuoksi; kuitenkin voidaan sopia, että työssäoloajan veroiseksi luetaan vain 30 päivää kerrallaan; sekä

15) kausiliikenteessä olevan aluksen talvehtimisen johdosta.

OppisopimusL 422/1967 on kumottu L:lla 1605/1992, ks. L ammatillisesta koulutuksesta 630/1998 17–18 §.

4 § (9.9.2011/1025) Vuosilomaoikeus

Työntekijällä on oikeus vuosilomaan kuuden täyden lomanmääräytymiskuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta ja tämän jälkeen aina kuuden kuukauden välein (*lomanmääräytymiskausi*) edellisen vuosilomaoikeuden syntymisestä.

Jos työntekijä on ollut merityösopimuslain 5 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla hoitovapaalla, opintovapaallaissa tarkoitetulla opintovapaalla, asevelvollisena varusmiespalvelustaan tai siviilipalvelusvelvollisena siviilipalvelustaan suorittamassa taikka jostain muusta tällaisesta syystä työsuhteen kestäessä estynyt suorittamasta työtä aikana, jota 3 §:n mukaan ei pidetä työssäoloajan veroisena vuosilomaa määrättäessä, alkaa uusi kuuden täyden lomanmääräytymiskuukauden pituinen jakso, jollei toisin sovita, 1 momentissa säädetystä poiketen, kun työntekijä palaa takaisin työhön.

5 § Vuosiloman antaminen

Vuosiloma on annettava niin pian kuin aluksen työvoimatilanne sallii, kuitenkin kuukauden kuluessa lomaoikeuden syntymisestä. Jos työntekijän työ- ja vapaa-aikajaksot määräytyvät työehtosopimukseen perustuvan vuorottelujärjestelmän mukaan, voidaan vuosiloma kuitenkin antaa vuorottelujärjestelmän toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana siirtämättä lomaa kuitenkaan yli kahdella kuukaudella lomaoikeuden syntymisestä.

Toinen kahden peräkkäisen lomanmääräytymiskauden lomasta on 1 momentissa säädetystä riippumatta annettava toukokuun 2 päivän ja syyskuun 30 päivän välisenä aikana.

Vuosiloma voidaan työntekijän pyynnöstä sopia annettavaksi muunakin kuin 1 ja 2 momentissa säädettyinä aikana. Lomaa ei voida kuitenkaan sopia siirrettäväksi yli kuudella kuukaudella lomaoikeuden syntymisestä.

6 § (9.9.2011/1025) Vuosiloman antaminen eräissä tapauksissa

Edellä 5 §:ssä säädetystä riippumatta voidaan työntekijälle antaa vuosiloma tai sen osa merityösopimuslain 5 luvussa tarkoitetun äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan taikka hoitovapaan yhteydessä.

Jos työntekijällä on kertynyttä vuosilomaa 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun lomanmääräytymiskauden alkaessa hänen palatessaan työhön, voidaan tämä loma antaa mainitulta lomanmääräytymiskaudelta annettavan vuosiloman yhteydessä.

7 §

Vuosiloman alkaminen ja päättyminen

Ilman työntekijän suostumusta ei lomaa saa antaa suomalaiselle eikä Suomessa asuvalle työntekijälle muussa kuin jossakin Suomen satamassa. Muulle työntekijälle on loma annettava hänen kotimaansa satamassa taikka satamassa, jossa työsojimus on solmittu.

Jos loman antaminen 1 momentissa tarkoitettu satamassa edellyttää matkustamista, joka kestää yli 12 tuntia, katsotaan loman alkavan matkallelähtöpäivää seuraavana päivänä kello 24. Muussa tapauksessa katsotaan loman alkavan matkallelähtöpäivänä kello 24.

Vuosiloman tai sen osan päätyttyä on työntekijällä oikeus palata ensisijaisesti siihen alukseen, josta hän lähti lomalle. Jollei muusta sovita, tulee työntekijän palata lomalta siten, että hän säännönmukaisen työaikansa mukaisesti voi aloittaa työn aluksessa tai matkan alukseen.

8 §

Vuosiloman jakaminen

Vuosiloman tulee olla yhdenjaksoinen. Toinen kahden peräkkäisen lomanmääräytymiskauden lomasta voidaan kuitenkin antaa kahdessa tai useammassa osassa. Työjakson aikana työntekijälle annettavaa lyhytaikaista maissakäyntivapaata ei lasketa vuosilomaan kuuluvaksi. (15.5.1998/343)

Edellytyksenä lokakuun 1 päivän ja toukokuun 1 päivän välisenä aikana annettavan loman jakamiselle 1 momentissa tarkoitettulla tavalla on, että se on välttämätöntä työn käynnissä pitämiseksi tai että työntekijä suostuu siihen. Toukokuun 2 päivän ja syyskuun 30 päivän välisenä aikana annettava loma voidaan jakaa vain työntekijän suostumuksella.

9 § (8.8.2014/660)

Vuosiloman siirtäminen

Jos työntekijä on vuosilomansa tai sen osan alkaessa tai aikana synnytyksen, sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvytön, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Työntekijällä on pyynnöstään oikeus loman tai sen osan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön.

Työntekijän on työnantajan pyynnöstä esitettävä luotettava selvitys työkyvyttömyydestään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa siirretty loma on annettava viimeistään siirrettyä lomaa seuraavan loman yhteydessä. Työehtosopimukseen perustuvan vuorottelujärjestelmän vuoksi siirretty loma on kuitenkin annettava ennen syyskuun 30 päivää, jos se on mahdollista.

10 §

Työntekijän kuuleminen vuosiloman ajankohdasta ja vuosiloman ajasta ilmoittaminen

Ennen vuosiloman ajankohdan määräämistä on työnantajan varattava työntekijälle tai tämän edustajalle tilaisuus esittää mielipiteensä asiasta.

Vuosiloman ajasta työnantajan on ilmoitettava työntekijälle mikäli mahdollista kuukautta ja kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen loman tai sen osan alkamista, paitsi 9 §:n 3 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitetuissa tapauksissa vähintään kolme päivää ennen sitä.

11 §

Työsuhteen jatkuminen

Työsuhteen ei katsota keskeytyneen yrityksen omistajan tai haltijan vaihtumisen johdosta eikä siitä syystä, että työntekijä on välittömästi siirtynyt sellaisen yrityksen palvelukseen, jossa aikaisemmalla työnantajalla on määräysvalta. Aikaisemmalla työnantajalla katsotaan olevan määräysvalta myös silloin, kun henkilöllä on osuus kummassakin yrityksessä ja hänellä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa on määräysvalta niissä molemmissa.

Jos työntekijä ei lomansa tai sen osan päättyessä halua jatkaa työsuhdettaan, voi hän työsuhteessaan muutoin sovellettavasta irtisanomisajasta riippumatta saattaa työsuhteensa lakkaamaan ilmoittamalla tästä työnantajalleen kirjallisesti viimeistään viikkoa ennen loman päättymistä, jos hän kuuluu miehistöön, ja viimeistään kahta viikkoa ennen, jos hän kuuluu päällystöön. Tällöin työsuhde päättyy loman päättyessä, jollei toisin sovita.

Työntekijän katkaistessa työsuhteensa 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, ei työsuhteen päättymistä välittömästi edeltäneitä vuosiloma- ja 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vapaapäiviä pidetä työssäolopäivien veroisina päivinä. Edellä säädettyä ei ole sovellettava, jos työntekijä lomansa yhteydessä irtisanoo työsuhteensa noudattaen siinä muutoin sovellettavaa irtisanomisaikaa.

12 § (9.9.2011/1025)

Asevelvollisuus- ja siviilipalvelusajan vaikutus työsuhteen jatkumisaikaan

Edellä 2 §:n 1 momentissa ja jäljempänä 19 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työsuhteen jatkumisaikaan ei lueta sitä aikaa, jona työ on keskeytynyt sen johdosta, että työntekijä on ollut asevelvollisena suorittamassa varusmiespalvelusta tai siviilipalvelusvelvollisena siviilipalvelusta.

13 §

Vuosilomapalkka

Työntekijälle on vuosiloman ajalta maksettava palkka, joka saadaan kertomalla hänen keskimääräinen päiväpalkkansa lomapäivien ja lomaan liittyvien muiden vapaapäivien määrällä.

Keskimääräinen päiväpalkka lasketaan jakamalla työntekijän kuukausipalkka tai, milloin kuukausipalkkaa ei ole määrätty, lomanmääräytymiskauden keskimääräinen kuukausiansio kolmellakymmenellä sekä kertomalla näin saatu tulos kertoimella 1,18.

Vuosilomapalkan perusteena olevaa kuukausipalkkaa tai keskimääräistä kuukausiansiota määrättäessä luetaan palkkaan kuuluvaksi suhteessa lomanmääräytymiskauden pituuteen kaikki kiinteät lisät ja korotukset, jotka työn laadun mukaan on tänä kautena maksettu vähintään kuukauden ajalta ylityöajalta maksettavaa tai maksetuksi katsottavaa palkkaa lukuunottamatta.

14 § (9.9.2011/1025)

Luontoisedut vuosiloman aikana

Palkkaan kuuluvat luontoisedut on vuosiloman aikana annettava vähentämättöminä.

Jos työntekijä ei loman aikana käytä hyväkseen luontoisetuja, hänellä on oikeus saada niistä rahakorvaus myös sunnuntailta, kirkolliselta juhlapyhältä, itsenäisyyspäivältä, joului- ja juhannusaatolta, pääsiäislauantailta sekä vapunpäivältä. Jollei luontoisedun suuremmasta rahakorvauksesta ole sovittu, se lasketaan niiden perusteiden mukaan, jotka työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa varattuaan merimiesasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden lausunnon antamiseen.

15 §

Vuosilomapalkan maksaminen

Vuosilomapalkka on maksettava ennen loman tai sen osan alkamista.

Maksaessaan lomapalkan on työnantaja velvollinen antamaan työntekijälle laskelman, josta ilmenevät lomapalkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

16 §

Vuosilomamatkat

Vuosilomaan oikeutetulla työntekijällä on oikeus vapaaseen matkaan ylläpitöineen sille paikkakunnalle, jonka satamassa loma on 7 §:n 1 momentin mukaan annettava, sekä paluumatkaan takaisin alukselle loman päättyttyä. Matkat järjestää työnantaja. (20.12.2013/1071)

Työntekijällä ei kuitenkaan ole oikeutta 1 momentissa tarkoitettuihin vapaisiin matkoihin, jos hän on aikaisemmin saman lomanmääräytymiskauden aikana saanut vastaavan etuuden, eikä myöskään sellaiselta lomanmääräytymiskaudelta, jonka aikana hän on käyttänyt merityösopimuslain 3 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetyn oikeuden vapaisiin matkoihin, jos vuosiloma tai sen osa on annettu 6 §:n mukaisesti merityösopimuslain 5 luvussa tarkoitetun äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan taikka hoitovapaan yhteydessä. (9.9.2011/1025)

Jos aluksen lasketaan kuukauden kuluessa lomaoikeuden syntymisestä saapuvan satamaan, josta matka lomalle voidaan järjestää huomattavasti pienemmin kustannuksin kuin jos matkalle lähdettäisiin heti lomaoikeuden synnyttyä, eikä työntekijä halua siirtää lomalle lähtöään tapahtuvaksi mainitusta satamasta, on hänen itse suoritettava edellä tarkoitettujen kustannusten erotus.

17 § (20.12.2013/1071)

17 § on kumottu L:lla 20.12.2013/1071.

17 a § (23.3.2012/142)

Lomakorvaus työsuhteen jatkuessa

Työntekijälle, joka sopimuksen mukaisesti on lomanmääräytymiskauden aikana työssä niin harvoina päivinä tai niin lyhyen ajan, ettei hänelle tästä syystä kerry ainoatakaan 3 §:n mukaista täyttä lomanmääräytymiskuukautta tai vain osa kalenterikuukausista on täysiä lomanmääräytymiskuukausia, suoritetaan, jos hän lomanmääräytymiskauden aikana on ollut työssä yhteensä vähintään kuusi tuntia, lomapalkan asemesta lomakorvauksena 11 prosenttia edellisen lomanmääräytymiskauden aikana maksetusta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta. Palkkaan, jota korotetaan 13 §:n 2 momentissa säädetyllä kertoimella, ei lasketa mukaan lain tai sopimuksen mukaisesta ylityöstä peruspalkan lisäksi maksettavaa korotusosaa eikä rahana maksettavaa vastikekorvausta.

18 §

Lomakorvaus työsuhteen päättyessä

Työsuhteen päättyessä on työntekijällä, joka sen aikana on ollut työssä vähintään neljänätoista päivänä, oikeus vuosiloman sijasta saada 13 ja 14 §:ssä säädettyä vuosilomapalkkaa vastaava lomakorvaus.

Lomakorvauksena on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta suoritettava palkka kahdelta ja puolelta päivältä. (9.9.2011/1025)

Työntekijälle, jota 17 a §:ssä tarkoitetaan, suoritetaan työsuhteen päättyessä, jos hän sen aikana on ollut työssä vähintään kuusi tuntia, lomakorvauksena 11 prosenttia hänelle 17 a §:n mukaan määräytyvästä palkasta siltä ajalta, jolta hän siihen mennessä ei ole saanut lomakorvausta. (23.3.2012/142)

19 §

Lomakorvauksen laskeminen ja antaminen eräissä tapauksissa

Jos työntekijä on niinä kalenterikuukausina, jolloin työsuhde alkoi ja päättyi, ollut työssä yhteensä vähintään neljänätoista päivänä eikä siltä ajalta ole saanut lomaa tai korvausta siitä, luetaan tämä aika lomakorvausta määrättäessä yhdeksi kuukaudeksi. Jos työntekijä on mainittuina kuukausina ollut työssä yhteensä vähintään neljäkymmentäneljä päivää, luetaan tämä aika kahdeksi kuukaudeksi.

Milloin osa vuosilomasta annetaan ennen kuin oikeus vuosilomaan on syntynyt, on lomaan sisältyvien arkipäivien lukumäärä vähennettävä niiden päivien lukumäärästä, joiden nojalla lomakorvaus lasketaan.

Edellä 18 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettu oikeus lomakorvaukseen on myös asevelvollisena varusmiespalvelustaan tai siviilipalvelusvelvollisena siviilipalvelustaan suorittamaan ryhtyvällä työntekijällä, vaikka hänen työsuhteensa ei ole päättynyt. (9.9.2011/1025)

19 a § (15.5.1998/343)

Lomakorvaus usean työsuhteen perusteella

Jos työntekijä on ollut saman työnantajan palveluksessa useammassa kuin yhdessä työsuhteessa yhteensä vähintään kuusi tuntia saman kalenterikuukauden aikana eikä hänellä muutoin ole oikeutta vuosilomaan eikä lomakorvaukseen, hänelle maksetaan lomakorvauksena 11 prosenttia kalenterikuukauden aikana ansaitusta palkasta. (23.3.2012/142)

Määriteltäessä oikeutta tämän pykälän mukaiseen lomakorvaukseen huomioon ei oteta niitä työpäiviä eikä työtunteja, joiden perusteella on syntynyt oikeus 18 §:n mukaiseen lomakorvaukseen. Lomakorvausta laskettaessa ei oteta huomioon näiden työpäivien eikä työtuntien palkkaa.

Lomakorvaus lasketaan kalenterikuukauden aikana maksetusta tai maksettavasta palkasta 17 a §:ssä säädettyllä tavalla. Tämän pykälän mukainen lomakorvaus erääntyy maksettavaksi viimeistään seuraavan kalenterikuukauden aikana.

20 §

Palvelurahat

Jos työn vastike on sovittu tai on katsottava edellytetyn suoritettavaksi osaksi tai kokonaan yleisöltä saatavilla palvelurahoilla, on työnantaja velvollinen maksamaan työntekijälle 13 ja 14 §:ssä säädetyn vuosilomapalkan tai 18 ja 19 §:ssä tarkoitetun lomakorvauksen myös palvelurahoista kertyneen ansion perusteella noudattaen soveltuvien osin, mitä sanotuissa pykälissä on säädetty.

21 §

Työn teettäminen tai tekeminen vuosiloman aikana

Työnantaja ei saa pitää työntekijää työssä tälle kuuluvan vuosiloman aikana, eikä työntekijä saa vuosiloman aikana tehdä ammattiinsa kuuluvaa vastikkeellista työtä.

22 §

Kanneaika

Työntekijän oikeus vuosilomapalkkaan tai lomakorvaukseen on rauennut, jollei kannetta ole nostettu kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vuosiloma olisi ollut annettava tai lomakorvaus maksettava.

23 §

Säännösten ehdottomuus

Sopimus, jolla vastoin tämän lain säännöksiä vähennetään työntekijälle tämän lain mukaan kuuluvia etuja, on mitätön.

24 § (23.2.2001/153)

Poikkeukset lain säännöksistä

Työnantajien yhdistyksillä ja työntekijöiden yhdistyksillä, joiden toimintapiiri käsittää koko maan, on oikeus työehtosopimuksella sopia vuosiloman kertymisestä, antamisesta ja jakamisesta sekä vuosilomapalkan ja lomakorvauksen laskemisesta ja maksamisesta sekä luontoiseduista vuosiloman aikana toisin kuin edellä tässä laissa säädetään.

Työehtosopimuksen 1 momentissa tarkoitettuja määräyksiä saa työnantaja soveltaa niihinkin työntekijöihin, jotka eivät ole työehtosopimukseen sidottuja, mutta joiden työsuhteissa muutoin noudatetaan sen määräyksiä. Työehtosopimuksen mainittuja määräyksiä saadaan noudattaa sopimuksen lakkaamisen jälkeen uuden sopimuksen voimaantuloon asti niissä työsuhteissa, joissa määräyksiä saataisiin soveltaa, jos työehtosopimus olisi edelleen voimassa.

Mitä tässä pykälässä säädetään työnantajien yhdistyksestä, jonka toimintapiiri käsittää koko maan, sovelletaan vastaavasti valtion neuvotteluviranomaiseen tai muuhun valtion sopimusviranomaiseen, kuntaan, kuntayhtymään, kunnalliseen sopimusvaltuuskuntaan sekä Ahvenanmaan maakunnan maakuntahallitukseen ja Ahvenanmaan maakunnan kunnalliseen sopimusvaltuuskuntaan.

Työehtosopimuksen määräys, jolla heikennetään Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa määriteltyjä tai Euroopan unionin säädösten mukaisia työntekijöiden etuja vastaavia etuja, on mitätön. Tällaisen määräyksen sijasta on noudatettava kansainvälisen sopimuksen määräyksiä tai Euroopan unionin säädöksiä tai, jos se ei ole mahdollista, säännöksiä, joilla on saatettu voimaan kansainvälisen sopimuksen määräykset tai täytäntöönpanu Euroopan unionin säädökset.

(9.9.2011/1025)

25 §

Oikeus lakisääteistä pitempään vuosilomaan

Milloin työntekijällä on sopimuksen mukaan oikeus tässä laissa säädettyä pitempään lomaan, on tämän lain vuosilomaa ja vuosilomapalkkaa koskevia säännöksiä vastaavasti sovellettava myös lakisääteistä pitempään lomaan, jollei sopimuksesta muuta ilmene.

Jollei toisin ole sovittu, voidaan lakisääteisen vuosiloman ylittävä osa antaa kuitenkin 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun ajanjakson ulkopuolella, mutta viimeistään seuraavalta lomanmääräytymiskaudelta annettavan loman yhteydessä.

Jollei toisin ole sovittu, on työntekijällä työnantajan irtisanoessa työehtosopimuksen oikeus saada sopimuksen mukaista tässä laissa säädettyä pitempää vuosilomaa vastaava lomakorvaus, joka lasketaan noudattaen soveltuvin osin tämän lain lomakorvausta koskevia säännöksiä.

26 § (9.9.2011/1025)

Ulkomaalaiselle työnantajalle myönnettävä poikkeuslupa

Jos suomalainen alus tai sen osa on luovutettu ulkomaalaisen käyttöön, työ- ja elinkeinoministeriö voi aluksen omistajan hakemuksesta, varattuaan merimiesasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden lausunnon antamiseen, vapauttaa ulkomaalaisen työnantajan noudattamasta tämän lain säännöksiä joko osittain tai kokonaan. Poikkeusta ei voida myöntää 2 §:ssä säädetystä vuosiloman pituudesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää vain, kun siihen on painavia syitä. Ennen luvan myöntämistä on pyrittävä varmistamaan, ettei poikkeusluvan myöntäminen aiheuta olennaisia muutoksia työntekijöiden tässä laissa säädettyyn asemaan. Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

27 § (9.9.2011/1025)

Poikkeusluvan ehdot

Edellä 26 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää vain määräajaksi ja siihen voidaan liittää tarpeelliseksi katsottavia ehtoja.

Poikkeusluvan saaneen työnantajan tai aluksen päällikön on viivytyksettä ilmoitettava työ- ja elinkeinoministeriölle luvan perusteena olevien olosuhteiden muutoksista. Sanotuissa olosuhteissa tapahtuneiden muutosten vuoksi poikkeuslupaan liitettyjä ehtoja voidaan muuttaa. Jos muutosten katsotaan vaarantavan työntekijöiden edellä tarkoitettua asemaa, poikkeuslupa voidaan peruuttaa.

Lupa voidaan peruuttaa myös, jos siinä asetettuja ehtoja ei noudateta.

28 § (18.12.1998/408 v. 1999)

28 § on kumottu L:lla 18.12.1998/408 v. 1999.

29 § (9.9.2011/1025)

Nähtävänäpito

Työnantajan on pidettävä tämä laki ja sen nojalla annetut säännökset työntekijöiden vapaasti saatavilla työpaikalla.

Ulkomaanliikenteessä toimivissa aluksissa asiakirjojen on oltava nähtävillä myös englanninkielisinä.

30 §

Kirjanpitovelvollisuus

Työnantajan on pidettävä työntekijöiden vuosilomista ja heille maksetuista vuosilomapalkoista sekä lomakorvauksista sellaista kirjanpitoa, josta voidaan todeta työsuhteitten alkamisajat, työnteon keskeytykset, työsuhteitten päättymiset sekä lomien ajankohdat ja palkkojen sekä korvausten suuruudet samoin kuin ne perusteet, joiden nojalla loman pituuden sekä palkkojen ja korvausten suuruus on määrätty. Työsuojelusta ja sen valvonnasta vastaava ministeriö voi määrätä, että momentissa tarkoitettut tiedot on merkittävä sen vahvistaman kaavan mukaiselle lomakkeelle. (10.1.1997/18)

Pyydettäessä työnantajan on näytettävä valvontaviranomaiselle ne asiakirjat, joista 1 momentissa mainitut seikat käyvät ilmi. Työntekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus saada tieto työntekijän lomaa koskevista merkinnöistä. Työnantajan on pyynnöstä annettava merkinnöistä kirjallinen selvitys.

Kirjanpito on työnantajan säilytettävä vähintään neljä vuotta sen päättämisen jälkeen ja, jos siinä mainitusta lomasta tai korvauksesta nostetaan kanne, kunnes riita on lainvoimaisella tuomiolla ratkaistu.

31 § (21.4.1995/685)

Merimiesten vuosilomasäännösten rikkominen

Työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö antaa työntekijälle vuosilomaa niin kuin tässä laissa on säädetty taikka vastoin lain säännöksiä pitää työntekijää työssä vuosiloman ajaksi määräämään aikana tai

2) laiminlyö 29 §:ssä säädetyn velvollisuutensa,

on tuomittava *merimiesten vuosilomasäännösten rikkomisesta* sakkoon. Vastuu työnantajan ja tämän edustajien kesken määräytyy rikoslain 47 luvun 7 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

32 § (21.4.1995/685)

Työaikaosuojelurikos

Rangaistus 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuosilomakirjanpitoa koskevasta laiminlyönnistä tai väärinkäytöksestä sekä sellaisesta merimiesten vuosilomasäännösten rikkomisesta, joka on tehty työsuojeluviranomaiselta saadusta kehotuksesta, määräyksestä tai kiellosta huolimatta, säädetään rikoslain 47 luvun 2 §:ssä.

33 § (21.4.1995/685)

33 § on kumottu L:lla 21.4.1995/685.

34 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset.

35 § (20.5.1996/334)

Tuomioistuin

Tämän lain mukaan ratkaistavissa jutuissa ensimmäinen tuomioistuin määräytyy merilain (674/94) 21 luvun 1 ja 7 §:n mukaan. Muutoin oikeudenkäynnissä noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaassa säädetään.

36 § (9.9.2011/1025)

36 § on kumottu L:lla 9.9.2011/1025.

37 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

38 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1984.

Tällä lailla kumotaan 23 toukokuuta 1975 annettu merimiesten vuosilomalaki (353/75) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

39 §

Siirtymäsäännöksiä

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn työsopimukseen sovelletaan, jollei toisin sovita, tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia. Jos sopimus on tehty toistaiseksi, ei aikaisempaa lakia kuitenkaan sovelleta kauemmin kuin jos työnantaja olisi sen irtisanonut tämän lain voimaantulopäivänä kuitenkin niin, että vuosiloman alkamisaikaa voidaan 24 §:ssä tarkoitettujen työmarkkinaosapuolten sopimuksella siirtää tarvittavana siirtymäkautena. Jos sopimus tämän lain voimassa ollessa lakkaisi tapahtuneen irtisanomisen, sovitun määräajan päättymisen tai muun syyn takia, mutta työ jatkuu niin kuin merimieslain 42 §:ssä sanotaan, on sopimussuhteeseen siitä lähtien sovellettava tätä lakia.

HE 180/83, sosvk.miet. 2/84, suvk.miet. 10/84

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

25.7.1986/592:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1986.

HE 55/86, sosvk.miet. 14/86, svk.miet. 89/86

26.8.1988/782:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1988.

HE 28/88, sosvk.miet. 5/88, svk.miet. 66/88

18.12.1992/1441:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1993.

HE 232/92, TyVM 10/92

8.1.1993/27:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

HE 328/92, TyVM 14/92

21.4.1995/685:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995.

HE 94/93, LaVM 22/94, SuVM 10/94

20.5.1996/334:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1996.

HE 199/95, TyVM 1/96, EV 31/96

10.1.1997/18:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1997.

HE 178/1996, TyVM 15/1996, EV 176/1996

15.5.1998/343:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1998.

HE 36/1998, TyVM 2/1998, EV 34/1998

18.12.1998/408 v. 1999:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (L 408/1999 tuli A:n 409/1999 mukaisesti voimaan 1.4.1999.)

HE 103/1998, LaVM 14/1998, EV 174/1998

17.11.2000/954:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa syntyneeseen työnantajan oikeuteen saada korvausta valtion varoista sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Työnantajan on kuitenkin saatavan raukeamisen uhalla haettava korvausta valtiolta ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä saatavista viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2002.

HE 168/2000, TyVM 7/2000, EV 142/2000

23.2.2001/153:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2001.

HE 6/2001, TyVM 2/2001, EV 5/2001

9.9.2011/1025:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2011.

HE 264/2010, TyVM 16/2010, EV 305/2010, Neuvoston direktiivi 2009/13/EY; EUVL N:o L 124, 20.5.2009, s. 30

23.3.2012/142:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2012.

Ennen tämän lain voimaantuloa ansaittu 17 a §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 a §:n 1 momentissa tarkoitettu lomakorvaus määräytyy lomakorvauksen kertymäaikana voimassa olleiden säännösten mukaan.

HE 125/2011, TyVM 1/2012, EV 4/2012, Neuvoston direktiivi 2009/13/EY; EUVL N:o L 124, 20.5.2009, s. 30

20.12.2013/1071:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

HE 146/2013, TyVM 9/2013, EV 180/2013

8.8.2014/660:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

HE 51/2014, TyVM 3/2014, EV 86/2014

18.3.2016/183:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2016.

Jos työntekijän lomanmääräytymiskausi on kesken tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan kyseisen lomanmääräytymiskauden loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa 3 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla ansaittuihin vuosilomiin, joita ei ole pidetty tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos ensimmäinen saman lapsen perusteella pidettävä äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaapäivä oli ennen tämän lain voimaantuloa, 3 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettu työssäolon veroinen aika määräytyy tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan siltäkin osin kuin vapaa ajoittuu tämän lain voimaantulon jälkeiseen aikaan.

HE 145/2015, TyVM 1/2016, EV 11/2016

Finlex > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 1984 > 1.6.1984/433

Finlex® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu. Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.